

Niepaństwowa Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Białymstoku
Wydział Nauk Społecznych

Studia podyplomowe

Specjalności studiów podyplomowych:

- Podyplomowe Studia Pedagogiczne,
- Pedagogika Wczesnoszkolna,
- Pedagogika Przedszkolna,

INSTRUKCJA W SPRAWIE ORGANIZACJI I PRZEBIEGU PRAKTYKI (CIĄGŁEJ)

WSTĘP

1. Słuchacze powinni odbyć praktykę w szkole (przedszkolu) w trzech różnych klasach (grupach) tj.
-Słuchacze Podyplomowych Studiów Pedagogicznych odbywają praktyki w **klasach IV- VI szkoły podstawowej lub klasach I-III w pozostałych typach szkół;**
-Słuchacze Pedagogiki Wczesnoszkolnej odbywają praktyki w **klasie I, II i III szkoły podstawowej;**
-Słuchacze Pedagogiki Przedszkolnej odbywają praktyki w **placówkach przedszkolnych w trzech grupach wiekowych: 3-4-5-latkach);**
 - **30 godzin w zakresie psychologiczno – pedagogicznym na II semestrze - praktyka nie może trwać dłużej niż 1 tydzień.**
 - **120 godzin w zakresie dydaktycznym na III semestrze - praktyka trwa około 3 tygodni (nie dłużej niż 4).**
2. Słuchacz może przystąpić do odbywania praktyki w zakresie dydaktycznym dopiero po zaliczeniu praktyki w zakresie psychologiczno – pedagogicznym.

I. CELE PRAKTYKI

1. Poznanie celów, zadań, metod, form i wyników pracy danej szkoły lub placówki.
2. Zdobycie orientacji o całokształcie czynności zawodowych pracowników danej instytucji.
3. Poznanie problemów i struktury społecznej podopiecznych placówki.
4. Zastosowanie, weryfikowanie wiedzy i umiejętności zdobytych w czasie studiów w praktycznej działalności placówki.
5. Nabywanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych w pracy danej instytucji.

II. ORGANIZACJA I PRZEBIEG PRAKTYKI

1. Słuchacz jest zobowiązany do zgłoszenia się do Dyrektora szkoły (przedszkola) w dniu rozpoczęcia praktyki celem skierowania do nauczyciela – opiekuna, który jest jego bezpośrednim przełożonym w czasie trwania praktyki.
2. Nauczyciel – opiekun ustala ze słuchaczem szczegółowy plan zajęć zgodnie ze wskazaniem instrukcji, z tym iż w pierwszym tygodniu nie prowadzi samodzielnie zajęć.
3. Samodzielne prowadzenie zajęć przez studenta powinno być poprzedzone zapoznaniem z podstawową dokumentacją szkoły, poznaniem warsztatu pracy nauczyciela (studiowanej specjalności) i obserwacją całodziennych lekcji (zajęć).
4. Codziennie po zajęciach nauczyciel – opiekun omawia ze słuchaczem przebieg i wyniki jego całodziennych prac. Tematem omówienia powinna być przede wszystkim każde hospitowane lub przeprowadzone przez słuchacza lekcje (zajęcia). W wypadku hospitowania przez słuchacza lekcji (zajęć) u innego nauczyciela, w omówieniu uczestniczy również ten nauczyciel. Po przeprowadzonych zajęciach słuchacz wpisuje pod scenariuszem lekcji (zajęć) uwagi i zalecenia nauczyciela – opiekuna, dotyczące ich prowadzenia. Uwagi te powinny być przedyskutowane w czasie omawiania lekcji (zajęć). Następnie słuchacz wpisuje pod scenariuszem własny komentarz do przeprowadzonych lekcji (zajęć).

5. W czasie odbywania praktyki słuchacz podlega obowiązującej w szkole (przedszkolu) dyscyplinie pracy. Cechować go powinna solidność i sumiennosc w wykonywaniu swoich obowiązków.

III. TEMATYKA PRAKTYKI – RODZAJE ZAJĘĆ PRAKTYCZNYCH SŁUCHACZA

PRAKTYKA W ZAKRESIE PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNYM – 30 godzin

W trakcie praktyki następuje kształtowanie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych przez:

1) zapoznanie się ze specyfiką szkoły (przedszkola), w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań dydaktycznych i opiekuńczo-wychowawczych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników (pedagog, wychowawca świetlicy, bibliotekarz, terapeuta, logopeda, psycholog itp.), uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji – 10 godzin

2) obserwowanie (5 godzin):

- a) zorganizowanej i podejmowanej spontanicznie aktywności formalnych i nieformalnych grup uczniów (dzieci przedszkolnych),
- b) aktywności poszczególnych uczniów (dzieci przedszkolnych), w tym uczniów (dzieci) ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, podczas zajęć: świetlicowych, logopedycznych, korekcyjno – kompensacyjnych, dydaktyczno – wyrównawczych, pozalekcyjnych, (pracy indywidualnej z dzieckiem w wieku przedszkolnym)
- c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) – dziecko oraz interakcji między dziećmi i młodzieżą (w tym samym i w różnym wieku),
- d) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk oraz prowadzonych przez niego zajęć, obserwacja form współpracy z rodzicami,
- e) działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny w grupie;

3) pełnienie roli opiekuna-wychowawcy, w szczególności (10 godzin):

- a) zapoznanie z diagnozą wychowawczą przeprowadzoną przez opiekuna praktyki, pedagoga,
- b) poznawanie uczniów (dzieci) i wychowanków, ich sytuacji społecznej, potrzeb, zainteresowań i zdolności, a także określanie poziomu rozwoju oraz wstępne diagnozowanie dysfunkcji i zaburzeń,
- c) samodzielne prowadzenie działań opiekuńczo-wychowawczych wobec grupy i poszczególnych uczniów (dzieci) w grupie, np. podczas zajęć świetlicowych (zabaw kierowanych, inspirowanych lub podejmowanych z inicjatywy dzieci),
- d) sprawowanie opieki nad grupą w toku spontanicznej aktywności uczniów (dzieci),
- e) organizację i prowadzenie zajęć wychowawczych (w tym zajęć integrujących grupę i działań profilaktycznych) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze,
- f) animowanie aktywności grupy i współdziałania jej uczestników, organizowanie pracy uczniów (dzieci) w grupach zadaniowych,
- g) podejmowanie indywidualnej pracy z uczniami (dziećmi) i wychowankami (w tym uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),
- h) podejmowanie działań wychowawczych o charakterze interwencyjnym w sytuacjach konfliktu, zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych lub nieprzestrzegania ustalonych zasad,
- i) sprawowanie opieki nad uczniami (dziećmi) i wychowankami podczas przerw, uroczystości szkolnych (przedszkolnych) i klasowych (grupowych) oraz poza terenem szkoły/przedszkola (podczas wycieczek, spacerów, wyjścia do kina, teatru, na basen itp.);

4) analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych (5 godzin), w tym:

- a) prowadzenie dokumentacji praktyki,
- b) ocenę własnego funkcjonowania w toku realizowania zadań opiekuńczych i wychowawczych (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron), ocenę przebiegu prowadzonych działań oraz realizacji zamierzonych celów,
- c) konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych sytuacji i przeprowadzanych działań,

5) Ponadto słuchacze odbywający praktyki w przedszkolu zobowiązani są do:

- a) zapoznania się z prowadzeniem obserwacji pedagogicznych mających na celu poznanie możliwości i potrzeb rozwojowych dzieci. Poznanie sposobów dokumentowania tych obserwacji,

- b) współuczestniczenia w opracowaniu lub analizie indywidualnego programu wspomagania i korygowania rozwoju dziecka, który będzie realizowany w roku poprzedzającym rozpoczęcie nauki w szkole podstawowej,
- c) śledzenia przebiegu (form) współpracy przedszkola z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, ze specjalistami (psycholog, pedagog, logopeda itp.) –np. poznanie procedury skierowania dziecka w celu uzyskania pogłębionej diagnozy związanej ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- d) poznania dokumentacji analizy gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole (diagnoza przedszkolna), oraz sposobów informowania rodziców o sukcesach i kłopotach ich dzieci, włączanie ich do wspierania osiągnięć rozwojowych dzieci.

PRAKTYKA W ZAKRESIE DYDAKTYCZNYM – 120 godzin

W trakcie praktyki następuje kształtowanie kompetencji dydaktycznych przez:

- 1) zapoznanie się ze specyfiką szkoły (przedszkola), w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań dydaktycznych, sposobu funkcjonowania i organizacji pracy szkoły (przedszkola), warsztatu pracy nauczyciela szkoły (edukacji wczesnoszkolnej, wychowania przedszkolnego) uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji szkoły (przedszkola) i nauczyciela – 10 godzin;**
- 2) obserwowanie lekcji/ zajęć (45 godzin, po 15 godzin w każdej klasie/grupie):**
 - a) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji /zajęć (zintegrowanych) oraz aktywności uczniów (dzieci),
 - b) toku metodycznego lekcji /zajęć (zintegrowanych), stosowanych przez nauczyciela metod i form pracy oraz wykorzystywanych pomocy dydaktycznych,
 - c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) – dziecko oraz interakcji między dziećmi lub młodzieżą w toku lekcji /zajęć (zintegrowanych),
 - d) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w klasie (grupie), ich prawidłowości i zakłóceń,
 - e) sposobów aktywizowania i dyscyplinowania uczniów (dzieci) oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych uczniów (dzieci),
 - f) sposobu oceniania uczniów (dzieci),
 - g) sposobu zadawania i kontrolowania pracy domowej (nie dotyczy placówek przedszkolnych),
 - h) dynamiki i klimatu społecznego klasy (grupy), ról pełnionych przez uczniów (dzieci), zachowania i postaw uczniów (dzieci),
 - i) funkcjonowania i aktywności w czasie lekcji /zajęć (zintegrowanych) poszczególnych uczniów (dzieci), z uwzględnieniem uczniów (dzieci) ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów (dzieci) szczególnie uzdolnionych,
 - j) działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny,
 - k) organizacji przestrzeni w klasie (sali zajęć), sposobu jej zagospodarowania (ustawienie mebli, wyposażenie, dekoracje);
- 3) współdziałanie z opiekunem praktyk (15 godzin) w:**
 - a) planowaniu lekcji (zajęć w trzech różnych klasach, grupach wiekowych)-opracowywanie scenariuszy lekcji /zajęć (zintegrowanych),
 - b) organizowaniu pracy w grupach,
 - c) przygotowywaniu pomocy dydaktycznych,
 - d) wykorzystywaniu środków multimedialnych i technologii informacyjnej w pracy dydaktycznej,
 - e) kontrolowaniu i ocenianiu uczniów np. sprawdzanie zeszytów, sprawdzianów, pracy indywidualnej, ocena bieżąca wybranych umiejętności np. czytania, (w przedszkolu ustna ocena pracy indywidualnej dziecka),
 - f) podejmowaniu działań na rzecz uczniów (dzieci) ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów (dzieci) szczególnie uzdolnionych,
 - g) organizowaniu przestrzeni klasy (sali zajęć),
 - h) podejmowaniu działań w zakresie projektowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej;

i) podejmowaniu innych działań, np. udział w posiedzeniu rady pedagogicznej, zespołu wychowawczego, udział w szkoleniach w ramach WDN, w spotkaniu z rodzicami, udział w zajęciach lub dniach otwartych itp.

4) pełnienie roli nauczyciela (45 godzin, po 15 godzin w każdej klasie/ grupie), w szczególności:

a) planowanie lekcji /zajęć (zintegrowanych), formułowanie celów, dobór metod i form pracy oraz środków dydaktycznych,

b) dostosowywanie metod i form pracy do realizowanych treści, klasy oraz dynamiki grupy uczniowskiej (grupy przedszkolnej),

c) organizację i prowadzenie lekcji /zajęć (zintegrowanych) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze,

d) wykorzystywanie w toku lekcji /zajęć (zintegrowanych) środków multimedialnych i technologii informacyjnej,

e) dostosowywanie sposobu komunikacji w toku lekcji /zajęć (zintegrowanych) do poziomu rozwoju uczniów (dzieci),

f) animowanie aktywności poznawczej i współdziałania uczniów (dzieci), rozwijanie umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy z wykorzystaniem technologii informacyjnej (w przedszkolu samodzielne zdobywanie wiedzy stosownie do potrzeb i możliwości dzieci),

g) organizację pracy uczniów (dzieci) w grupach zadaniowych,

h) dostosowywanie podejmowanych działań do możliwości i ograniczeń uczniów (dzieci) ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,

i) diagnozowanie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów (dzieci), badanie osiągnięć edukacyjnych (w przedszkolu przeprowadzić analizę gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole-diagnoza przedszkolna),

j) podejmowanie indywidualnej pracy dydaktycznej z uczniami/dziećmi (w tym uczniami/dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),

k) podejmowanie współpracy z innymi nauczycielami, pedagogiem szkolnym, psychologiem oraz specjalistami pracującymi z uczniami (dziećmi);

5) analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych (5 godzin), w tym:

a) prowadzenie dokumentacji praktyki,

b) ocenę własnego funkcjonowania w toku wypełniania roli nauczyciela (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),

c) ocenę przebiegu prowadzonych lekcji /zajęć (zintegrowanych) oraz realizacji zamierzonych celów,

d) konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych i prowadzonych lekcji/zajęć (zintegrowanych),

Zaleca się, aby słuchacz:

1. Poznał dokumentację pracy szkoły poprzez rozmowę z dyrektorem, pedagogiem szkolnym, bibliotekarzem, wychowawcą świetlicy, logopedą, terapeutą, opiekunem praktyki itp. (dokumentację pracy przedszkola przede wszystkim w oparciu o rozmowę z dyrektorem, nauczycielem- opiekunem praktyk, logopedą, nauczycielami prowadzącymi zajęcia dodatkowe),

2. Przygotowywał zajęcia próbne samodzielnie, ale skonsultował szczegółowy scenariusz lekcji /zajęć (zintegrowanych) z nauczycielem – opiekunem. Tematy lekcji /zajęć (zintegrowanych) i związane z nimi zakresy materiału słuchacz powinien znać co najmniej na 3 dni przed ich realizacją. Lekcje (zajęcia) mogą być przeprowadzone wyłącznie po zatwierdzeniu scenariusza przez nauczyciela, na dzień przed ich przeprowadzeniem. Nauczyciel wpisuje na scenariuszu akceptację.

3. Wykonywał pracę w charakterze asystenta nauczyciela, np. brał udział w sprawdzaniu zeszytów przedmiotowych, prac domowych, ćwiczeń i prac klasowych z próbą ich oceny, prowadził pracę indywidualną z dzieckiem o specjalnych potrzebach edukacyjnych (uczeń słaby, uczeń zdolny), zaś w przedszkolu wykonywał zadania typowe dla nauczyciela wychowania przedszkolnego.

IV. DOKUMENTACJA PRAKTYKI

1. Słuchacz prowadzi *Dziennik praktyk*, w którym powinien codziennie, dokładnie notować wszystkie swoje wykonywane czynności i uwagi o ich realizacji, oraz wyraża opinię o przebiegu praktyki w miejscu do tego przeznaczonym.
 2. Nauczyciel – opiekun potwierdza w *Dzienniku praktyk*, w miejscu do tego przeznaczonym, wszystkie czynności wykonywane przez słuchacza, oraz wydaje opinię o przebiegu praktyki. Opinię powinna kończyć oceną wyrażoną w stopniu (bardzo dobry, dobry lub dostateczny). W przypadku niezaliczenia praktyki opiekun wpisuje ocenę niedostateczną, co zobowiązuje słuchacza do ponownego odbycia praktyki w wymaganym wymiarze (30 lub 60 godzin)
 3. Odbycie praktyki w *Dzienniku praktyk* zatwierdza Dyrektor szkoły (przedszkola).
 4. Wypełniony i potwierdzony przez dyrektora szkoły (przedszkola) *Dziennik praktyk* słuchacz przedkłada w rektoracie w pierwszym tygodniu po zakończeniu praktyki (najpóźniej przed końcem semestru tj. 15 lutego lub 15 czerwca).
 5. Na ostateczną ocenę z praktyki składają się: ocena wystawiona przez nauczyciela- opiekuna praktyk oraz ocena przedstawionej dokumentacji przebiegu praktyki umieszczona w *Dzienniku praktyk*. Formalnym wyrazem zaliczenia praktyki jest dokonanie wpisu oceny w *Dzienniku praktyk* (umotywowanie w przypadku oceny innej niż wystawiona przez nauczyciela- opiekuna praktyk) oraz dokonanie wpisu oceny do indeksu przez opiekuna praktyki- kierownika studiów podyplomowych (osobę wskazaną przez Rektora).
-

